

Rf § 131

Kryssningskaj i Visby

RS 2013/766, KS 2011/680

- SWECO 2013-11-10 Rapport
- Ledningskontoret 2014-02-10, slutrapport
- Ledningskontoret 2014-06-09, missiv
- Ledningskontoret 2014-06-10 PM
- Regionstyrelsen 2014-06-19, § 221
- Nyttjanderättsavtal 2014-08-08, slutligt
- Tekniska nämnden 2014-08-13, § 161

Regionfullmäktiges beslut

- Innehåll i avtal mellan Region Gotland och Copenhagen Malmö Port (CMP) gällande kryssningskaj i Visby godkänns i huvudsak, i överensstämmelse med ledningskontorets förslag.
- Regionstyrelsen får i uppdrag att utreda förutsättningarna inklusive finansiering, för elanslutning av fartygen som angör kryssningskajen i Visby. Utredningen ska redovisas till 2015 års budgetbeslut.
- Regionstyrelsen får i uppdrag att planera för en mottagningsorganisation som tillvaratar alla de positiva möjligheter som en kryssningskaj innebär för hela ön.

Frågan om investering i och uppförande av kryssningskaj har diskuterats sedan 2003 då de första utredningarna gjordes. Sommaren 2013 inledde Region Gotland, genom ledningskontoret och teknikförvaltningen, en dialog med Copenhagen Malmö Port (CMP) utifrån ett ömsesidigt intresse av att stärka båda parter marknadspositioner avseende kryssningsturismen i Östersjön.

Regionstyrelsen godkände den 24 januari 2014 en avsiktsförklaring mellan Region Gotland och CMP med målsättningen att ett långsiktigt samarbetsavtal ska träffas mellan parterna innan årsskiftet 2014/2015.

Sedan avsiktsförklaringen godkändes har det pågått en förhandling mellan parterna för att få fram ett gemensamt och accepterbart förslag till avtal. Detta nyttjanderättsavtal föreligger nu, efter regionstyrelsens sammanträde, i ett slutligt förslag och sammanfattas nedan.

En viktig utgångspunkt i förhandlingen från Region Gotlands sida har varit kostnadsneutralitet under avtalstiden och ett långt avtal.

forts.

Justerande:	Utdragsbestyrkande:

Rf § 131 *forts.*

Kostnadsneutraliteten har varit av avgörande betydelse för att investeringen i sig inte skall ske på bekostnad av andra regionala verksamheter så som skola, vård och omsorg, samt det faktum att om Region Gotland skulle subventionera CMP så skulle detta kunna betraktas som statsstöd. En lång avtalstid har varit viktigt för att reducera de ekonomiska riskerna för Region Gotland totalt sett.

Bolaget CMP bildades 2001 och ägs av Köpenhamns kommun, danska staten, Malmö stad och privata investerare. Bolaget bedriver hamn- och terminalverksamhet i Köpenhamn och Malmö, vari kryssningstrafik är en stor och växande del. År 2012 var bolagets omsättning 725 miljoner kronor (mnkr) och resultatet 83 miljoner kronor.

Region Gotland avser att hyra ut kryssningskajen i Visby med tillhörande landanläggningar till CMP från och med april 2018. Investeringsutgiften har preliminärt beräknats till 250 miljoner kronor, exklusive ränta i 2014 års prisnivå. Avskrivningstiden är 45 år. Med nuvarande räntesats, investeringsutgift och avskrivningstid skulle hyreskostnaden över hela avtalstiden bli drygt 9,3 miljoner kronor årligen. CMP erlägger dessutom vid avtalets ikraftträdande en deposition på 50 miljoner kronor. De löpande driftkostnaderna för kryssningskajen är inte reglerade i avtalet. De bestäms av de taxor som gäller för Region Gotlands hamnverksamhet alternativt de beräknade självkostnaderna med ett visst administrativt påslag.

Avtalet innebär även att tenderbåtar från kryssningsfartyg skall hänvisas till att angöra kryssningskajen. CMP har möjlighet att boka kaj i färjeläge 7 i mån av plats. Vid anlöp vid kaj i färjeläge 7 och vid kajer i inre hamnen som bokats via CMP i samråd med Region Gotland skall täckningsbidrag delas lika mellan CMP och Region Gotland. Kryssningsfartyg (yachts) med maximal längd mindre än 50 m berörs inte av detta avtal.

Under ett antal år har ledningskontoret bevakat möjligheterna till EU-finansiering och investeringsstöd för en kryssningskaj i Visby hamn. Resultatet av utredningen visar att det inom EU:s programperiod 2007-2013 av olika skäl varit mycket svårt att, utöver de gotländska infrastrukturprojekt som redan genomförts, finansiera en kryssningskaj i Visby hamn med stöd från EU. För programperioden 2014-2020 är det sannolikt inte möjligt att med EU-stöd finansiera en kryssningskaj i sin helhet. Möjligtvis kan däremot vissa delar av bygget, som bidrar till minskade koldioxidutsläpp, vara stödberättigade i något eller några av EU-programmen.

forts.

Justerande:	Utdragsbestyrkande:

Rf § 131 *forts.*

Ledningskontoret och teknikförvaltningen bedömer det som mycket angeläget att få till stånd en kryssningskaj i Visby, detta både ur generellt tillväxtperspektiv för Gotland och ur ett logistikperspektiv för Visby hamn. Mot bakgrund av den konsultrapport som Region Gotland beställde från Sweco under hösten 2013 rörande kryssningsturismens utveckling i Östersjön, där utvecklingen förväntas vara positiv, så finns det starka skäl som talar för byggandet av en kryssningskaj som kan ta emot de numer allt större kryssningsfartygen som idag tvingas angöra Visby på redde.

En kryssningskaj skulle dessutom frigöra plats vid färjelägen i Visby hamn, vilket direkt skulle betyda en ökad tillgänglighet för linjetrafiken. Mot bakgrund av ovanstående så bedöms de ekonomiska riskerna som rimliga i förhållande till de positiva effekter en kryssningskaj kan förväntas medföra.

En kraftigt ökad kryssningsturism ställer dock också krav på såväl Region Gotland som det gotländska näringslivet. För Region Gotlands del handlar det bl.a. om utveckling av den fysiska infrastrukturen avseende gång- och cykelleder, internationell skyltning etc. Ledningskontoret bedömer att näringslivets engagemang i frågan är stort och att det finns fungerande strukturer att bygga upp en samverkan och utveckling på. Det bör dock understrykas att det kommer att krävas förhållandevis stora och långsiktiga insatser i näringslivet för att göra Gotland till en exportmogen destination för kryssningsturism, och att ansvaret för detta i första hand ligger på det gotländska näringslivet.

Ledningskontoret och teknikförvaltningen har berett ärendet för beslut i regionstyrelsen (enligt ovan) respektive tekniska nämnden.

Regionstyrelsen beslöt på sitt sammanträde att ge ledningskontoret i uppdrag att:

- 1. i samverkan med teknikförvaltningen, återkomma med förslag till organisation och finansiering för den fortsatta processen.
- 2. att ta fram ett slutligt förslag till avtal inför beslut i regionfullmäktige.
- 3. att bevaka förutsättningarna för EU-finansiering inom ramen för projektet.

Ledningskontorets uppdrag enligt ovan ska avrapporteras vid budgetavstämning hösten 2014.

På styrelsens sammanträde informerades, enligt tidigare uppdrag, även om de externa finansieringsmöjligheterna.

forts.

Justerande:	Utdragsbestyrkande:

Rf § 131 *forts.*

Tekniska nämnden har den 13 augusti beslutat att (inför slutligt ställningstagande i regionfullmäktige):

- godkänna avtalets innehåll i enlighet med ovannämnda paragraf från regionstyrelsen samt föredragning på nämnden [slutligt förslag till nyttjanderättsavtal förelåg].
- Tekniska nämnden uppdrar åt teknikförvaltningen att, i samverkan med ledningskontoret, återkomma med förslag till organisation och finansiering för den fortsatta processen.

Yrkanden

- *Åke Svensson (S)* yrkade, med instämmande av *Lars Thomsson (C)*, *Stefan Wramner (M)*, *Inger Harlevi (M)*, *Brittis Benzler (V)* och *Stefaan De Maecker (MP)*, bifall till regionstyrelsens förslag.
- *Åke Svensson (S)* yrkade samtidigt även på att följande två tillägg skulle göras:
 1. Regionstyrelsen får i uppdrag att utreda förutsättningarna inklusive finansiering, för elanslutning av fartygen som angör kryssningskajen i Visby. Utredningen ska redovisas till 2015 års budgetbeslut.
 2. Regionstyrelsen får i uppdrag att planera för en mottagningsorganisation som tillvaratar alla de positiva möjligheter som en kryssningskaj innebär för hela ön.I båda tilläggsyrkandena instämde *Lars Thomsson (C)*, *Stefan Wramner (M)*, *Inger Harlevi (M)*, *Brittis Benzler (V)* och *Stefaan De Maecker (MP)*.

Ordföranden ställde proposition på regionstyrelsens förslag och fann att det hade vunnit bifall.

Därefter ställde ordföranden i tur och ordning proposition på de båda tilläggsyrkandena och fann att även dessa hade vunnit bifall.

Expedieras:

Ledningskontoret Näringsliv
Tekniska nämnden

Justerande:	Utdragsbestyrkande: